PIRIPAI
Apunu Poru natere Piripai ragidai mu okamaga tapu

Oka gwede nene tapu ki kabuwai

Oka yau ka apunu Poru dibura rabineya tondawa ki makeya e okapupu (*1:13-14*). Natere Piripai ka natere kawaya mosi tawana Makedoniya rabineya. Apunu Poru ka naiya Mamanuga God e yonai ika dimawagawa umawa manako iyapana dai Iyesu sumamupu. Ko ewa ka iyapana dai ki ika bautagubu Iyesu sumapamawa ragidai ki mu notamaga wiramupu ki sisiyai Poru wainapupu ki pokere e oka yau okapupu.

Iyesu sumapamawa ragidai natere Piripai rabineya mu ka maramara apunu Poru puyopamawa. Oka yau pokaiya ka e mu parautapu. Mu iya waunai wadumupu ki ka eba mu gora wiwirapamawa ki pokaiya mu iya ki wadumupu ko mu Iyesu sumamupu ki mena pokaiya ka Mamanuga God mu iya waunai puyo deni mena tagebu.

Iyesu sumapamawa ragidai mibi mamamai idiwana ade giruru kobaiya tetetagamana ragiragi kawaya sumatagamana ki nana ki yonai ka apunu Poru oka yau rabineya mu tadebu teyateyama.

Oka debai empamana ki kabuwai

Parau *1:1-11*
Apunu Poru bameya badidi wenawena *1:12-26*
Iya Keriso pokaiya *1:27-2:18*

Simosi yo Epaporoditasi mu yonamaga *2:19-30*
Bera ragidai mu diriwamaga eba kwaigamu *3:1-4:9*
Apunu Poru ade natere Piripai ragidai *4:10-20*
Parau siyarai *4:21-23*

1 Kaiwa kaiwa Mamanuga God e eya iyapanaiyoma kuduba natere Piripai rabineya idiwu, wi yabiyabiri-guma ade wi waitaguma ragidai mete kina. Wi ka Keriso Iyesu e naureya idiwu manako nau Poru ade nau waretani Simosi mete kina, Keriso Iyesu e ebo bigabigaiyoma, nu karako oka yau wi nene tonopemei.

2 Wi paerega ki denai bita wibo wadamana ko ki ka Mamanuga God e rikapupu deni mena wi wadinibu bagi. Ko e ade nu Kaiwawonuga Iyesu Keriso mete kina karako ewapuru mena wi yabuga yadini papomoto da mu wi nene kwaetagubu ki mibai wi naigida mena kataiwagi wetawetara ade nuwabagi rabineya idiwoi.

3 Nau wi wainaniyakani ki ka nau wi nene Mamanuga God paraupakani,

4 ade maramara mibi mamamai wi kuduba nene gurigurisugakani.

5 Nau naiya wi bamagau bausugubuwani tondekeya yabedekeya da karako Mamanuga God e yonai bagi kawaya dimasugekeya umekeya ki ka wi nau waitasinimawa ade nau togisinimawa.

6 Ki pokere nau kataineya da Mamanuga God e naiya wi notaga wirapupu wi rabinagau upi bagi kawaya birikapupu ki upi e eba kamadini ko e inako mena kwaeyogono yarono da Iyesu Keriso ade wirayagisi baiyagisi makeya.

7 Nau nuwaneya po wiyo. Nau wi nene inako
wainapakani ki ka supasupai bagi kawaya
mibai ka nau yo wi nu rabinanuga ka eyaka
mena. Mamanuga God bagi kawaya nau
nene kwaewena upi yau tegebu. Nau dibura
rabineya tondakani bo nau pa umakani wadakani
Keriso e yonai bagi kawaya dimasuga-kani
iyapana yabaramugu mibipakani e taububarai
suwagakani ki ka wi nau waitasiniyamu. Wi
karako nau mete togisiniyamu ki pokere nau
kawaya daganani wi notaniyakani.
8 Mamanuga God e yabuiya ka nau yona mibai
yau suwagakani; Keriso Iyesu wi nene kawaya
daganani notapiyau ki maba ka nau wi mete in-
ako notaniyakani ade wi eminiyana ki nana mete
wainapakani.
9 Nau wi nene Mamanuga God bameya
gurigurisugakani da nota kwarikwarisi ki notai
wi rabinagau kawayayogono yarono manako ki
pokaiya ka wi katai mibai ki kataiwagi da wi nota
supasupai mena pokaiya upiwogoi idiwoi.
10 Wi inako kwaiwogoi ki ka wi yawata bani ka
supasupai ade bani ka eba supasupai ki wi katai-
wagi manako Keriso e marai baiyagisi ki ka wi
rabinagau paere pa mena ki pokere wi e yabareya
yabarayabara ubumuri, ko nima mo eba baiyagisi
wi nidiyoto siyasiya.
11 Wi inako idiwoi manako Iyesu Keriso pokaiya
wi mibiga bagi kawaya wi rabinagau kiroto ki ka
iyapana wi iyaga ki empomoto manako ki pokaiya
ka mu Mamanuga God paraupomono e si esida
mena tepa-pomono.

Nu Iyesu nene idiwomu

12 Kowaniyoma, nau nuwaneya wi yona yau
naigida mena kataiwagi; Iyapana nau wadisin-
imupu diburasini-mupu ki ka eba gwedei mete
kina mibai ka Mamanuga God e yonai bagi
kawaya ki mu eba bodamupu ko e yonai ki karako
kawayawagau yarau.
13 Nau bamaneya badidi wenawena ki
pokaiya ka tawana yau mu kawaimaga e tawai
kwayubapiyamu ragidai ade iyapana yewe mete
idiwu ki mu kuduba karako kataitagubu da nau
Keriso e bigabigai kwaesugekeya ki pokere nau
dibura rabineya tondakani.
14 Ade wi yona yau mete wainapumuri;
Nau dibura rabineya tondakani ki pokaiya
ka nu kowanuguma dai karako ubumu nu
Kaiwawonuga e yonai yabarayabara tagamu.
Mu naiya kudu wainapamawa ko karako ka mu
kudu eba waina-piyamu ko mu Mamanuga God e
yonai kasiyarai kawaya tagamu iwu.
15 Mibai, iyapana dai Keriso e dimai tagamu
ki ka mu nau bamaneya gunara-tagamu ade nau
kausinimana mu muga kawakawayatagamana ki
nana waina-piyamu. Ko mu dai e yonai tagamu ki
mu nuwamugu supasupai mena kwaiwagamana
wainapiyamu,
16 ade mu nau mete nota kwarikwarisiniyamu.
Mu kataimugu da nau Mamanuga God e yonai
bagi kawaya ki taububarai suwegekeya ki pokere
yewe tondakani.
17 Ko gunaratagamu ragidai ki mu notamaga ka
eba eyaka mena. Mu muga simaga kawayawa-
gana ki nana ka mu Keriso e dimai tagamu. Mu

nuwamugu nau bitani yewe dibura rabineya ki
kawayawagana mete wainapiyamu.
18 Ko ki ka eba gwedei mete kina. Mu Keriso e
dimai mu notamaga eyaka mena tagamu bo mu
notamaga apeya tagamu ki ka baganai. Keriso
e yonai mu pokamugere kawayawagau yarau ki
pokere nau mibi mamamai tondakani. Ena, nau
mamamasugakani,
19 mibai ka nau kataineya da wi guriguriga
pokaiya ka Iyesu Keriso e eya Keyai ki kasiyarai
nau waitasiniyoto manako bita karako kawara-
pakani ki rikayagisi.
20 Nau Keriso upi tegebu ki kamadani ki ka
aita ewa nau midimama wadisiniyoto. Ki pokere
nau nuwani notani kawaya ka yau kena; Nau
eba nuwaneya upi ki paunau kaupani ko nau
nuwaneya maramara yabarayabara uburani upi
ki yadani yarani. Nau dibura rabineya tondoni
bo matarau bausugani bo nau iyaiya tondoni bo
posugani ki ka eba gwedei mete kina. Nau notani
yau mena wainapakani; Nau nuwaneya Keriso e
si nau pokanere kawayayagisi.
21 Iya ka gwede? Nau iyani ka Keriso. Nau
posugani ki ka bita karako wadakani ki kuduba
kewoyagisi manako nau puyoni nau nawanani
tondau ki nau yadani.
22 Ko nau yewe wairau tondoni ki ka nau upi
bagi kawaya yau kwaesugoni ki pokere nau upi
bani ki winepani? Nau wi kamadiniyani Keriso
e bameya kayasugani bo nau yewe wi mete idi-
womu?
23 Ki nau eba kataineya ko nau paunau ubu-
rakani nota apeya wadakani. Nau idanugu tenene

ki deneya kayasugani bo garu deneya kayasugani? Nau naubo nene mena wainaponi ki ka nau waira yau kamadani Keriso bameya kayasugani ki ka bagi kawaya esida.

24 Ko nau yewe tondoni wi waitaniyoni ki ka gwede kawaya mosi wi iyaga nene,

25 ki pokere nau karako kataisugubuwani wetawetara da nau wi eba kamadiniyani. Wi suma sumaiwagamu ko wi sumaga ragiragiwagana da wi mibi mamamai idiwana ki nana ka nau wi mete ewapuru yewe wairau idiwana wainapakani.

26 Nau wi bamagau ika bausugani ade empepeigamu ki ka wi mamamaga Keriso Iyesu bameya nau pokanere kawayayagisi siwagapoto.

27 Nau wi nidiyakani teyateyama yau kena; Keriso e yonai bagi kawaya wi badidi maba idiwana kabuwanibu ki wi inako mena kwaiwogoi idiwoi. Nu ewa ade empepeigamu bo pa mena ki ka baganai ko nau nuwaneya po ka yau kena; Wi nuwaga notaga ewapuru eyaka mena ragiragi kawaya Keriso e nene idiwoi ki sisiyai mena nau wainapana wainapakani. Nau nuwaneya ka wi nuwaga notaga eyaka mena ragiragi kawaya ubumoi Keriso e yonai bagi kawaya sumapamana ki taububarai iwogoi, mibai ka iyapana ropani kawaya karako e yonai ki bodabodapiyamu.

28 Yona bagi bodabodapiyamu ragidai ki mu kudumugu wi eba wainapiyoi nitaisiniwogoi ko maramara ragiragi kawaya ubumoi. Wi inako kwaiwogoi ki ka Mamanuga God wi waitaniyau ki kasiyarai iyapana empomoto manako ki pokaiya ka mu kataitagisi da wi ka aita ewa iya wadumuri

ko mu paeremupu ki pokere aita ewa ka mu denai
bita yadini.
29 Mamanuga God e wi winenibu ade wi puyoga
yau negebu; Wi ka eba pa suma mena sumapa-
mana ki puyoi wadumupu ko wi Keriso e pokaiya
bita makari bananapamana ki puyoi e wi mete
negebu.
30 Iyapana naiya nau bamaneya badidi
kwaetaga-mawa Keriso e yonai bodabodapamawa manako nau yona ki taububarai
suwegekeya ki wi nau emisinimupu kewowena.
Wi kataigau da nau karako mete kina bita
inako bananapakani. Ki pokere wi karako nau
mete ewapuru yabarayabara ubumomu bita ki
kawarapomu ade Keriso e yonai ki taububarai
iwogomu.

2

Keriso kwarisiwena ki maba nu mete kwarisigamu

1 Wi Keriso e naureya idiwu ki kasiyarai wi
wainapiyamu, e wi nota kwarikwarisiniyau ki
wi nuwabagi wainapiyamu, wi Mamanuga God
e eya Keyai mete ida wadewadeigubu ki wi
wainapiyamu ade wi deni deni kwayuba kasiwaraiwagamu ade deni deni waita kasiyaraiwagamu idiwu.
2 Wi inako wainapiyamu idiwu ki pokere nau
yonani yau suwagani ki wi mete wainapumuri;
Wi nuwaga notaga eyaka mena idiwoi, nota eyaka
mena notapiyoi ade deni deni nota kwarikwarisiwogoi idiwoi. Wi inako idiwoi ki ka nau mibi
mamamai tondoni.

3-4 Wi wibo eba gwandagiwogoi ade eba kawai
gisipiyoi ko wi kwarisiwagi wi kowaguma mu
mete wiwiratamiyoi. Wi wiga bagiga nene mena
eba kwaiwogoi ko wi kowaguma mu bagimaga
nene mete kwaiwogoi. Ade eba notapiyoi da wi
wiga ka baganai ko ade wi kowaguma mu ka eba
baganai. Wi inako eba notapiyoi.
5 Keriso Iyesu badidi nota-piyawa ki maba wi
mete inako mena notapiyoi.
6 E ka Mamanuga God mete eyaka mena ko e
Mamanuga God e watai wadana ki nana
nisi eba kandawa.
7 E ebo nuwaiya kwarisiwena, gwede bagibagi
kuduba usi kunumau ki e kamadubu man-
ako kawapu yewe wairau iyapana kaina
nu maba wenawena bigabiga upi ki mena
kwaewagawa.
8 E iyapana kaina wenawena ko e ade kwarisi-
wena e Mamai umunui wadubu manako po
yawateya kayawena umawa da ripa korosi
naureya berokoi bananapupu powena.
9 E inako kwaewena ki pokaiya ka Mamanuga God
ubupu e iyapupu tepapupu iyarau yabiri
tapu manako e si kasiyarai kawaya ki sibu.
E si ki sibu ka kawaya daganani esida.
Gwedegwede kuduba kunumau yo wairau
nu sinuga kuduba ka erida.
10 Mamanuga God ubupu e si Iyesu sibu ki pokere
e si pokaiya ka gwedegwede kuduba kunumau
yo wairau yo waira kobaiya ki kwarisitagisi mu
ramatamaga kawareya ubumoto,
11 manako mu umunumaga pokaiya matarau
tagisi ke; ‘Iyesu Keriso e ka nu Kaiwawonuga

Kawaya.' Mu inako togomono manako ki pokaiya
Mamanuga God e si esida mena tepapomono.

Keriso tanai negebu ki pokaiya upigamu

12 Kowaniyoma, nau nuwaneya po wiyo ki
pokere nau nidiyani wainapu-muri; Nau naiya wi
mete idiweya ki ka wi maramara nau umununi
wadamawa makeya makeya kwaigamawa ko nau
karako wi kamadinibuwani ki ka wi naiya ba-
didi kwaigamawa ki maba wi karako inako mete
naigida mena kwaiwagi. Mamanuga God e iya
waunai wi negebu kewowena ko wi karako kudu
yo kasiyara paunau ragiragi kawaya ubumuri
upiwagi da wi iyaga mibai kiroto.
13 Mamanuga God e eya notai bagi kawaya
maramara wi rabinagau upiwagau da e nuwaiya
badidi wainapiyau ki mena wi nuwaga notaga
eyaka mena pokaiya makeya makeya kwaiwaga-
mana ki nana.
14 Wi gwede upi wadamu ki ka wi eba ung-
werogweroroiwogoi bo midi ragiragiwogoi,
15-16 ko wi mibi mamamai mena upiwogoi. Wi
inako upiwogoi ki ka tanai wi rabinagau miniy-
oto siwa ki pokere iyapana mosi eba baiyagisi
wi nidiyoto siyasiya wi siga berokoi yagisi. Wi
ka Mamanuga God e munuiyoma. Wi paerega
ka pa mena. Ko wi iyapana berokoi bigi kwae-
tagamu ragidai mu paunamugu idiwu ki pokere
wi supa-supai bagi mena kwaiwagi. Wi iya yonai
ki wadumuri doko tageyoi ki ka supama kunumau
mu tanimaga tawana miniyau siwa ki maba ka
wi iyaga iyapana sisipu rabineya idiwu ki mu

kawarimugu mete miniyoto siwa. Wi inako idiwoi ki ka aita ewa Keriso e marai baiyagisi ki ka nau e yabareya uburani wi pokagere mamamasugani mibai ka nau wi bamagau badidi kwaesugekeya bo kabuwaniyekeya ki ka eba kororai ko nau upini ki mibai kipu.

17-18 Wi sumaga Keriso bameya sumaiwagamu ki ka mu puyo papa pasumu ki maba. Wi sumaga puyoi ki Mamanuga God bameya tamuri manako iyapana dai baitagisi nau susinimoto poyo da nau niya iyani puyo maba wi puyoga mete tarani ki ka eba gwedei mete kina. Nau mamamasugani. Ki pokere, wi mete kina karako nau mete ewapuru mamamaigomu idiwomu.

Apunu Simosi yo apunu Epaporoditasi mu yonamaga

19 Nu Kaiwawonuga Iyesu e ebo nuwaiya wainapiyau da baganai ki ka e yawata yadini supasupa da nau apunu Simosi wi bamagau tonopani manako e ewa ade wirayagisi baiyagisi wi badidi maba idiwu ki yonai nau kabuwasiniyoto ki ka kasiyara nau bamaneya baiyagisi.

20 Apunu Simosi maba mo yewe pa mena. E nuwai notai ka nau notani mete eyaka mena. Nau wi notaniyakani ki maba e wi mete inako notaniyau.

21 Iyapana dai ka mu mubo iyamaga nene mena wainapiyamu ko Iyesu Keriso e nuwaiya badidi wainapiyau ki mu eba wainapiyamu.

22 Ko Apunu Simosi ragiragi kawaya badidi maba upiwagawa ki wi kataigau. Nau ka e mamai

maba ade e ka nau gubagani maba. E nau wait-
asiniyau Mamanuga God e yonai bagi kawaya ki
upi nu ewapuru mena kwaigemei iwei.
23 Ki pokere, iyapana nau diburasini-mupu
ragidai nau bamaneya badidi kwaetagamana
wainapiyamu ki yonai tagisi nau wainapani were
ewa ka nau apunu Simosi wi bamagau tonopani
da e yona ki kuduba wi nidini.
24 Ko nau Kaiwawoni Iyesu sumapakani da e
nau yawatani yadini supasupa manako nau niya
mete kina wi bamagau ika bausugani emisin-
imuri.
25-26 Nu sumanuga eyaka mena apunai Epa-
poroditasi e wi tonomupu nau waitasiniyana ki
nana nau bamaneya bauwena. E nau togisinibu
Keriso e upi ewapuru mena kwaigemeya ragiragi
kawaya ubumeya Keriso e yonai ki taububarai
iwegemeya iweya. Ko wi e sigirawena sisiyai
wainamupu ki yonai e eya wainapupu man-
ako nuwaboyawena. E nuwaiya po wiyo ade
wi eminiyana mete wainapiyau ki pokere e nu
mete yewe idiwomu ki nau wainapakani da eba
baganai.
27 E sigirawena ki mibai, e waunitau powa-
gana kwaewena, ko Mamanuga God e nuwaboyai
wainapupu ki pokere iyapupu. Ko Mamanuga
God e eba apunu Epaporoditasi e nene mena
wainapupu ko e nau nuwaboyani mete waina-
pupu mibai ka nu waretanuga ki powagubena
ki ka nau nuwaboyani karako waina-pakani ki
kawayawagubena.
28 Baganai, nau nuwaneya e tonopani wi bama-
gau baiyagisi manako wi e kiyabui empu-muri ki

ka wi mamamaiwagi manako nau niya nuwaboy-
ani ki mete mareya-yagisi.
29-30 Apunu Epaporoditasi e ka nu
Kaiwawonuga sumapiyau ki apunai ki pokere
e ika baiyagisi ki ka wi e diriwai kwaiwagi
mamamapumuri. Wi wiga ubumana nau
waitasinimana ki yawatai ragiragiwena ko
wi waretaga ki tonomupu yewe bauwena. E
nau waitasiniyawa Keriso e upi kwaigemeya
manako upi ki pokaiya ka e waunitau powagana
kwaewena ki pokere e wi bamagau ade baiyagisi
ki ka wi e naigida mena wiwirapumuri. Iyapana
dai e maba wi bamagau baitagisi ki ka wi mu mete
inako wiwiratamuri.

3

Iya supasupai badidi maba idiwana ki yonai

1 Kowaniyoma, nau yonani siyarai yau mete
suwagani wainapumuri; Wi ka nu Kaiwawonuga
e naureya idiwu ki pokere mibi mamamai idi-
woi. Nau yona yau naiya mena oka pokaiya
wi kabuwanibuwani kewowena ko nau karako
kawareya ade okapakani ki nau midini eba to-
gawagau mibai ka yona yau ka wi waitaniyana
ade toginiyana ki yonai.
2 Nau yonani ka yau kena; Yabu yabu idiwoi
da iyapana beramaga berokoi taku kamarai maba
ki eba baitagisi wi beranimoto tagisi ke; ‘Iyapana
nima nuwaiya iya wadana wainapiyau ki ka e
yabiri uburoto e kwakwarepui wakapoto.’
3 Mamanuga God e iyai mibai wadimipi ragidai
ka nuyo ko eba muyo. Nu ka eba nu midin-
uga kwakwarepunuga wakamipi ki pokaiya iya

ki wadimipi. Pa mena. Mamanuga God e ubupu nu rabinanuga wirapupu e eya Keyai nu negebu manako e Keyai ki mena pokaiya ka nu iya waunai wadimipi ade e si esida mena tepapemei. Nu karako Keriso Iyesu e naureya idiwei ki pokere nu mibi mamamai mete idiwei. Ko iyapana beramaga berokoi ki ka mu mubo kasiyaramaga pokaiya idiwu. Nu mu maba inako eba idiwomu.

4 Nau naiya mu maba tondekeya ko karako ka nau inako eba tondakani. Iyapana inako idiwu ki ka mu mubo kasiyaramaga pokaiya kwaetagamu da kowamuguma ubumana mu simaga tepapamana ki nana wainapiyamu. Ko wainapumuri; Mu kwaetagamu ki maba nau karako inako kwaesugubena ki ka nau mu kuduba raurutapena manako iyapana nau sini iyarau esida mena tepampena.

5 Mibai, nau wenasugu-buwani pura eyaka mena eweya ka mu nau kwakwarepuni wakamupu. Nau ka tawana Isiraero taubanuwai. Nau kununi ka Bendimani ade nau ripakwarakwara-niyoma kuduba ka mibai Iburu ragidai. Nau ka Parisi apunai. Parisi ragidai Gora oragai naigida mena kwayuba-piyamu makeya makeya kwaetagamu ki maba nau mete naiya inako ragiragi kawaya kwaesugekeya.

6 Nau notani gora ki mena notapekeya ki pokere nau uburekeya suma sumatagamawa ragidai Mamanuga God nene dibipamawa idiwa ki giritamekeya pasutamekeya umekeya. Apunu Mosisi gora kuduba tapu ki nau naigida mena wiwirapekeya ade makeya makeya kwaesugekeya ki pokere nau niya wainapekeya da Mamanuga

God e yabuiya ka nau supasupai mena kwaesug-
ekeya tondekeya.

7 Naiya ka nau inako kwaesugekeya
yabara kawakawarasugekeya nau naubo
midini mamamapekeya ko karako ka nau
Keriso e pokaiya nota ki kuduba deni mena
kamadubuwani.
8 Ena, eba nota ki mena ko gwedegwede kuduba
ki nau naiya wainapekeya kwaesugekeya ki nau
mete kamadubuwani. Karako ka nau nuwani
notani kawaya ka yau mena; Nau nuwaneya
ka nau Kaiwawoni Keriso Iyesu e mena naigida
kataipani wetawetara. E pokaiya ka nau gwede-
gwede kuduba marai kawai tagarara-puwani
mugu sibuwani isiyapuwani mibai ka nau
nuwaneya Keriso e mena iyai yadani doko,
9 ade e naureya e mete ewapuru eyaka mena
idiwana ki notai mena nau wainapakani. Naiya
ka nau gora ki naigida mena wadekeya doko
makeya makeya kwaesugekeya manako nau
wainapekeya da ki pokaiya ka nau apunu bagi
supasupai kawaya. Ko karako ka nau Keriso
e mena sumapakani manako ki pokaiya ka
Mamanuga God nau apunu bagi supasupai sidibu.
10 Karako nau nuwaneya po ka yau kena; Nau
nuwaneya ka Keriso naigida mena kataipani
wetawetara ade e powena ko ade iyawena kipu
ubupu ki kasiyarai nau naubo rabinaneya waina-
pana wainapakani. E bita kawarapupu makari-
wena ki maba nau mete inako bita kawara-
pana makarisugana wainapakani ade e powena
ki maba nau mete inako posugana wainapakani.
11 Nau wainapakani da Mamanuga God uburoto

e iyapanaiyoma popotagubu ragidai badidi maba iyatamini ade kimoto ubumoto ki maba ka e nau mete iyasiniyoto da nau kirani uburani. Mara ki bauwagana nawanai nau tondakani.

Katamuru yabiri baigamana ki diriwai garugarupomu

12 Kowaniyoma, nau eba suwagakani da nau paereni pa mena bo Keriso badidi wagubu ki kuduba nau kewo-puwani. Ko Keriso Iyesu e ubupu nau puyoni ororeya mena wadubu e bameya tapu tondau ki nau wadana wainapakani diriwai nisi kandakani. Nau puyo ki wadana ki nana ka Keriso nau nene powena manako nau wadisinibu e eya nene tamusinibu.

13 Kowaniyoma, nau eba suwagani da nau puyo ki wadubuwani. Pa mena. Ko nau karako notani eyaka mena yau mena wainapakani; Gwedegwede kuduba oragai ki nau deni mena kamadubuwani tagararapuwani ko gwede eyaka mena nau yabaraneya tondau ki mena nau wadana wainapakani diriwai nisi kandakani.

14 Mamanuga God e puyoi nau tegeyana wagubu ki ka iya waunai ki e kunumau Keriso Iyesu pokaiya nau tegeyana ki nana winepupu tapu. Nau puyo ki wadana ki nana katamuru deneya deni mena garupakani.

15 Iyapana gwedewau nu bebeda maba irawaigibi ki ka nau yona suwagubuwani yau mena notapomu idiwomu. Ko wi dai notababa wadamu ki ka Mamanuga God wi waitaniyoto yawata supasupai mena kabuwaniyoto.

16 Ko yona kawaya eyaka mena ka yau kena; Nu
eyaka eyaka yawata bani baigibi ki ka nu yawata
ki eba kama-damu ko ewapuru mena yawatau
mena kaigomu yamomu.
17 Kowaniyoma, nau badidi maba kwaesug-
ekeya wi yabugere emisinimawa ki maba wi mete
kina inako makeya makeya kwaiwogoi idiwoi.
Ade iyapana dai ki nu maba inako mete kwae-
togomono ki ka wi mu mete naigida mena emi-
tamuri manako mu kwae-tagamu ki kawareya wi
inako mete kwaiwogoi.
18 Nau naiya mara ropani kawaya yona yau
kawareya kawareya wi nidiyekeya ko karako
ka nau yona ki kawareya mibi yadi wi ade ni-
diyakani yau kena; Keriso ripa korosi naureya nu
nene powena ki yonai ka iyapana ropani kawaya
karako tagararamupu iyarapiyamu.
19 Inako kwaetagamu ragidai mu ka bita
wadamana ki deneya kayatagamu. Mu
kawaimaga ka eba Mamanuga God ko
mu kawaimaga ka mu mubo midimaga
kwakwarepumaga poisiyasiyai wainapiyamu
tainitamiyau ki kena. Mu midimama
waditamana yabarayabara eba kwaetagamana
berai ki mu kwaetagamu, mibai ka waira yau
gwedegwedei ebo ebo empiyamu ki mena mu
notapiyamu.
20 Ko nuyo, nu ka eba waira yau taubanuwai ko
nu pa daiyo baigibi yewe idiwei. Nu tawananuga
mibai ka usi kunumau ki pokere nu Iyesu
Keriso kunumau ade wirawagana bauwagana
ki nawanai mena nu idiwei ade e diriwai nu
kwaigemei.

21 E baiyagisi ki ka e uburoto nu midinuga
kwakwarepu-nuga kasiyarai pa mena
ewa puwayagisi yau wirapoto e ebo midi
kwakwarepui tanai bagi kawaya ki maba
wenayagisi. Ko e ki kwaeyagisi ki ka e ebo
kasiyarai kawaya ki pokaiya kwaeyagisi. E
kasiyarai ki pokaiya ka e gwedegwede kuduba
mete tepoto e kerarai kobaiya nakapoto manako
e eya nu kuduba kawainuga uburoto.

4

Nu naigida mena idiwana ki yonai

1 Kowaniyoma, nau wi nene ebotau nota
kwarikwarisiniyakani tondakani ade wi
eminiyana ki nana mete wainapakani. Nau
upisugekeya ki denai wadubuwani ka wiyo. Wi
pokagere ka nau mamamasugakani. Ki pokere
kowaniyoma, nau wi nidibuwani ki wi makeya
makeya inako kwaiwogoi nu Kaiwawonuga eba
kamodoi ko e naureya ragiragi kawaya ubumoi.
2 Egapuniyoma Eudiya yo Sintaki, nau wi
toginiyana ki nana ka nau ragiragi kawaya
yona yau wi nidiyani wainapumuri; Nuwarara
tagarara eba idiwoi ko nu Kaiwawonuga pokaiya
wi nuwaga notaga eyaka mena idiwoi.
3 Ade kau, nau daikereni waitasiniyei apunai,
kau ridi apeya ki mu waita-tamiyowa, mibai ka
mu naiya Mama-nuga God e yonai bagi kawaya
yau kawayawagana ki nana nau mete ewapuru
ragiragi kawaya upigemeya iweya. Apunu Kere-
mensi yo iyapana dai mete kina nu mete ewapuru
inako iweya. Mamanuga God e ororeya mena

iyapana ki mu simaga e Iya Bukai rabineya tapu
kewowena.
4 Wi nu Kaiwawonuga mete eyaka-menaigubu
e naureya idiwu ki pokere mibi mamamai idiwoi.
Nau yona yau kawareya ade suwagakani; Wi mibi
mamamai idiwoi.
5 Ade kwarisiwagi moyamoyakai maba idiwoi
da iyapana kuduba wi iyaga bagi ki empomoto.
Nu Kaiwawonuga e ka nu bamanugutau yewena.
6 Wi gwede mo nene eba wainapiyoi nuwaboy-
aiwogoi ko guriguri pokaiya ka wi gwede nene
wainapiyamu ki kuduba kawareya mena mara-
mara Mamanuga God kabuwapiyoi. Ko wi gwede
nene e kabuwapiyoi ki kuduba nene wi e mete
paraupiyoi.
7 Wi inako kwaiwogoi ki ka nuwabagi kawaya
esida ki nu nuga katainuga pokaiya eba kataipa-
mana makai ki Mamanuga God uburoto wi negeni
manako wi nuwabagi ki pokaiya notababa eba
wadumuri ko Keriso Iyesu e naureya bagi kawaya
idiwoi.
8 Kowaniyoma, nau yonani siyarai yau mete
nidiyani wainapumuri; Gwedegwede kuduba
mibai yo gwede-gwede kuduba kewanai yo
gwedegwede kuduba supasupai yo gwedegwede
kuduba bigi pa mena yo gwedegwede kuduba
nu yabanugere empamana yo gwedegwede
kuduba nu mamama-pamana si tepapamana
ki nana, gwede-gwede kuduba inako ki mena wi
yabugere empiyoi, wi wenagugere wainapiyoi
ade wi rabinagau notapiyoi idiwoi.
9 Nau wi yabugau badidi maba suwegekeya bo
kwaesugekeya emisini-mawa ki maba wi mete

inako kwaiwogoi iwoi. Wi inako kwaiwogoi ki ka nuwa-bagi negeyau apunai Mamanuga God e eya wi bamagau baiyagisi wi kwayuba-niyono tondono.

Poru puyo wadubu ki nene parauwena

10 Wi puyo nau bamaneya tonomupu ki nau wadubuwani, ki pokere karako ka nau Kaiwawoni bameya mamama-sugakani. Wi naiya inako mete waita-sinimawa. Ena, nau kataineya da wi maramara nau notasinimawa kebomawa ko paunau ka wi nau waitasinimana ki yawatai ragiragiwena.

11-13 Nau parau-niyakani ki ka nau eba wi gwede mo kawareya nau ade tegemana ki nana suwagakani. Gwede mosi nau bamaneya pa mena ki ka nau eba nuwaboyasuga-kani ko nau mamama mete waina-pakani. Nau wekewekei kataisugu-buwani ade manamasugubuwani ki pokere gwede mosi nau bamaneya pa mena bo mete kina ki ka baganai. Nau maramara tawana tawana umakani wadakani bani kawaya daganani kupakani bo bani pa mena pa wetei umakani ki ka eba gwedei mete kina. Berokoi bo bagai nau bamaneya bauwagau ki ka nau Keriso e kasiyara tegeyau ki pokaiya tondakani umakani gwedegwede kuduba kwaesugakani.

14 Baganai, nau ba suwagubuwani. Ko bita kawaya nau bamaneya bauwena ki wi bagi kawaya nau waitasinimupu.

15 Kowaniyoma natere Piripai ragidai, wi kataigau da nau naiya tawana Makedoniya kamadubuwani Mamanuga God e yonai bagi kawaya iyapana tadeyana ki nana ki upi kerarai

birika-puwani makeya ki ka nu sumanuga eyaka
mena Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai
dai ki nau eba waitasinimawa. Wi mena ka nau
mete deni deni waita kasiwaraigemeya idiweya.
16 Nau natere Tesaronika rabineya tondekeya
gwedegwede nene babasugekeya ki makeya ka wi
mena nau kawareya kawareya waitasinimawa.
17 Nau eba wi puyo tegemawa ki mamamai
suwagakani ko nau mamamasugakani ki mibai ka
wi nau nene kwaigubu ki denai ka wi rabinagau
mibai kipu manako aita ewa ka Mama-nuga God
puyo bagi kawaya mosi usi kunumau wi negeni.
18 Nau wi nene kwaesugubuwani ki ka maraitau
erida ko wi nau nene kwaigubu nau puyoni
apunu Epaporoditasi e idaiya nakamupu tepupu
bauwena tegebu ki kuduba nau tepuwani
ki pokere karako nau bamaneya ka maura
bauwena. Iyapana Mamanuga God bameya papa
puyo pasumu aurai bagi kawaya yarau manako
Mamanuga God puyo ki mamamapiyau, wi nau
bamaneya kwaigubu ka ki maba.
19 Keriso Iyesu e bameya ka puyo bagi bagi ebo
ebo posiwena uburau ki pokere Keriso e pokaiya
ka nau Mamai God uburoto wi gwede nene badidi
wainapiyamu ki kuduba wi negeni.
20 ‘Mamanuga God e si bagi kawaya esida ki nu
maramara tepopomu idiwomu. Ki mibai.’

Parau siyarai

21 Mamanuga God e ebo iyapanai-yoma kuduba
Keriso Iyesu e naureya idiwu ki mu bamamugu

ka wi nau parauni yau mu eyaka eyaka tademuri. Ade nau kowaniyoma nau mete yewe idiwei ragidai ki mu mete wi parau-niyamu.

22 Mamanuga God e iyapana-iyoma kuduba yewe idiwu ki mu mete kina parau ki tonopiyamu. Tawana yau mu kawaimaga Sita e bigabigaiyoma Iyesu sumapiyamu ragidai ki mu mete kina kawaya daganani wi parauniyamu.

23 Wi paerega ki denai bita wibo wadamana ko ki ka nu Kaiwawonuga Keriso Iyesu e rikapupu deni mena wi wadinibu bagi. E karako wi waitaniyoto da e wi nene badidi kwaewena ki mibai kuduba wi naigida mena kataiwagi wetawetara.

Nau yonani ika kewowena. Kaiwa kaiwa.

IYA YONAI
The New Testament in the Umanakaina Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Umanakaina long Niugini

Copyright © 1999 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Umanakaina

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
92bb28a8-6181-5bd4-a67f-1906ab635008